LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2018/71

(2017. gada 12. decembris),

ar kuru elektroenerģijas ražošanu un vairumtirdzniecību Nīderlandē atbrīvo no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK, piemērošanas

(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 8339)

(Autentisks ir tikai teksts nīderlandiešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvu 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK ([1]), un jo īpaši tās 35. panta 3. punktu,

ņemot vērā pieteikumu, ko *DONG Energy A/S* (*DONG*) ([2]), *Eneco B.V.* (*Eneco*) un *N.V. Nuon Energy* (*Nuon*) (turpmāk – "pieteikuma iesniedzēji") pa e-pastu nosūtīja 2017. gada 30. janvārī,

apspriedusies ar Publiskā iepirkuma padomdevēju komiteju,

tā kā:

1. FAKTU IZKLĀSTS

(1) *DONG*, *Eneco* un *Nuon* 2017. gada 30. janvārī pa e-pastu nosūtīja Komisijai pieprasījumu atbilstīgi Direktīvas 2014/25/ES 35. pantam (turpmāk – "pieprasījums").

(2) *DONG*, *Eneco* un *Nuon*, kuri tiek uzskatīti par līgumslēdzējiem Direktīvas 2014/25/ES 4. panta izpratnē, pieprasījums saskaņā ar tajā aprakstīto attiecas uz "elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgu".

(3) Pieteikuma iesniedzēji ir "publiski uzņēmumi" minētās direktīvas izpratnē, jo tos pilnībā kontrolē valsts, reģionālās vai vietējās iestādes:

a) *DONG* ir daļa no grupas *DONG Energy*. 50,4 % no *DONG Energy* galvenās mātessabiedrības akcijām patlaban pieder Dānijas Karalistei, kurai pār to ir pilnīga kontrole. Vēl nesen Dānijas Karalistei bija kopīga kontrole kopā ar *Goldman Sachs* ([3]), bet sākotnējā publiskā piedāvājumā (*IPO*), kas norisinājās 2016. gada 9. jūnijā, Dānijas Karaliste savu akciju īpatsvaru samazināja no 58,8 %, bet ieguva pilnīgu kontroli pār *DONG*. Saskaņā ar vairākuma atbalstītu politisku vienošanos Dānijas parlamentā Dānijas Karaliste saglabās akciju kontrolpaketi vismaz līdz 2020. gadam;

b) *Eneco* atrodas *Eneco Holding B.V.* kontrolē. *Eneco Holding B.V.* akciju turētāji ir 53 pašvaldības, kuras galvenokārt atrodas Dienvidholandes, Ziemeļholandes, Utrehtas un Frīzlandes provincēs;

c) *Nuon* akciju turētājs ir *Vattenfall AB*. *Vattenfall AB* ir biržas sarakstos nekotēts uzņēmums, kurš pilnībā pieder Zviedrijas valstij.

([1]) OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.
([2]) Tas ietver šādu struktūru darbības:
1) *DONG Energy Wind Power A/S* (meitasuzņēmumi), kas ir *DONG* netiešs 100 % meitasuzņēmums. Šī struktūra ir arī tā, kas *DONG* vārdā oficiāli iesniedz pieprasījumu par atbrīvojumu;
2) *DONG Energy Netherlands B.V.*, kam netieši pieder 50 % daļu *Enecogen* elektrostacijā.
([3]) Sk. lietu COMP/M.7068.

(4) Tā kā pieprasījumam nav pievienota nostāja, ko pieņēmusi neatkarīga valsts iestāde Direktīvas 2014/25/ES 35. panta 2. punkta nozīmē, Komisija 2017. gada 24. martā nosūtīja e-pastu Nīderlandes iestādēm, informējot par šo pieprasījumu, kā arī lūdzot sniegt papildu informāciju. Atbildi uz šo informācijas pieprasījumu Nīderlandes iestādes pa e-pastu nosūtīja 2017. gada 19. jūnijā. Saņemtā atbilde tika uzskatīta par nepilnīgu, un 2017. gada 27. jūlijā Komisija lūdza sniegt papildu skaidrojumus, kurus Nīderlandes iestādes sniedza 2017. gada 25. septembrī.

(5) Ņemot vērā to, ka atbildes uz informācijas pieprasījumu netika saņemtas Komisijas noteiktajā termiņā, lēmuma pieņemšanas termiņa tecējums tika apturēts laikposmā starp informācijas pieprasījumā noteikto termiņu (2017. gada 17. aprīli) un pilnīgas informācijas saņemšanu (2017. gada 25. septembri), tādēļ par Komisijas lēmuma pieņemšanas jauno termiņu kļuva 2017. gada 12. decembris.

2. **TIESISKAIS REGULĒJUMS**

(6) Direktīva 2014/25/ES attiecas uz līgumu piešķiršanu tādu darbību īstenošanai, kas saistītas ar elektroenerģijas ražošanu un vairumtirdzniecību, ja vien šādai darbībai nav piemērots atbrīvojums saskaņā ar minētās direktīvas 34. pantu.

(7) Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā noteikts, ka direktīva neattiecas uz līgumiem, kas paredzēti, lai dotu tiesības veikt kādu no darbībām, uz kurām attiecas direktīva, ja dalībvalstī, kurā attiecīgo darbību veic, uz to attiecas tieša konkurence tirgos, kuriem piekļuve nav ierobežota. To, vai kāda darbība ir pakļauta tiešai konkurencei, novērtē, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā attiecīgās nozares īpatnības.

3. **NOVĒRTĒJUMS**

3.1. **Brīva piekļuve tirgum**

(8) Uzskata, ka piekļuve tirgum nav ierobežota, ja dalībvalsts ir īstenojusi un piemēro attiecīgos Savienības tiesību aktus, ar kuriem padara pieejamu konkrētu nozari vai tās daļu. Šie tiesību akti ir uzskaitīti Direktīvas 2014/25/ES III pielikumā. Uz elektroenerģijas nozari attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK ([1]).

(9) Nīderlande ir transponējusi Direktīvu 2009/72/EK valsts tiesību aktos ar 1998. gada Nīderlandes elektroenerģijas likumu ([2]) (*Elektriciteitswet*). Līdz ar to un saskaņā ar 34. panta 1. punktu būtu uzskatāms, ka piekļuve tirgum ir neierobežota visā Nīderlandes teritorijā.

3.2. **Tieša pakļautība konkurencei**

(10) Tieša pakļautība konkurencei būtu jānovērtē, pamatojoties uz dažādiem rādītājiem, no kuriem neviens pats par sevi nav izšķirošs. Attiecībā uz šā lēmuma skartajiem tirgiem viens no kritērijiem, kas būtu ņemami vērā, ir galveno tirgus dalībnieku tirgus daļa attiecīgajā tirgū. Ņemot vērā attiecīgo tirgu īpatnības, būtu jāņem vērā arī vēl citi kritēriji.

(11) Šis lēmums neskar konkurences noteikumu piemērošanu un citas Savienības tiesību aktu jomas. Konkrētāk, tie kritēriji un metodika, kas izmantoti, lai novērtētu tiešu pakļautību konkurencei atbilstoši Direktīvas 2014/25/ES 34. pantam, ne vienmēr ir identiski tiem, kurus izmanto, lai veiktu novērtējumu saskaņā ar Līguma 101. vai 102. pantu vai Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 ([3]). Nesenā spriedumā to apstiprināja arī Vispārējā tiesa ([4]).

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).
([2]) *Wet van 12-7-2012, Stb. 2012, 334 en Inwerkingtredingsbesluit van 12-7-2012, Stb. 2012, 336.*
([3]) Padomes 2004. gada 20. janvāra Regula (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.).
([4]) Spriedums 2016. gada 27. aprīļa lietā *Österreichische Post AG* pret Komisiju, T-463/14, EU:T:2016:243, 28. punkts.

(12) Būtu jāpatur prātā, ka šā lēmuma mērķis ir noteikt, vai pieprasījumā minētie pakalpojumi ir pakļauti tādam konkurences līmenim (tirgos, kuriem piekļuve nav ierobežota Direktīvas 2014/25/ES 34. panta izpratnē), kas nodrošinās, ka arī gadījumā, ja nav ieviesta Direktīvā 2014/25/ES noteikto detalizēto iepirkuma noteikumu disciplīna, iepirkums attiecīgo darbību veikšanai tiks īstenots pārredzamā un nediskriminējošā veidā, pamatojoties uz kritērijiem, kas pircējiem ļautu noteikt risinājumu, kurš kopumā ir ekonomiski visizdevīgākais. Šajā sakarā ir svarīgi paturēt prātā, ka ne uz visiem tirgus dalībniekiem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi ([1]). Tāpēc uzņēmumi, uz kuriem šie noteikumi neattiecas, darbojoties minētajos tirgos, var radīt konkurences spiedienu uz tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi.

3.2.1. *Produkta tirgus definīcija*

(13) Saskaņā ar Komisijas precedentu, 2006. gada 25. aprīļa lietu COMP/M.4110, *E.ON/ENDESA* ([2]), elektroenerģijas nozarē var izšķirt šādus attiecīgus produktu tirgus: i) ražošana un vairumtirdzniecības piegādes; ii) pārvade; iii) sadale un iv) mazumtirdzniecības piegādes. Lai gan dažus no šiem tirgiem var iedalīt vēl sīkāk, līdzšinējā Komisijas praksē ([3]) elektroenerģijas ražošanas tirgus nav nošķirts no vairumtirdzniecības piegāžu tirgus, jo ražošana pati par sevi ir tikai pirmais vērtībķēdes posms, savukārt saražoto elektroenerģiju tirgo vairumtirdzniecības tirgū.

(14) *DONG*, *Eneco* un *Nuon* pieprasījums attiecas uz elektroenerģijas ražošanu un vairumtirdzniecību.

(15) Nīderlandes Patērētāju un tirgus pārvalde (*Autoriteit Consument & Markt ACM*) uzskatīja, ka ražošanas un elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus ietver ražošanu gan no tradicionālajiem, gan atjaunojamajiem energoresursiem ([4]). Attiecīgajā gadījumā *ACM* konstatēja, ka vēja enerģija ir daļa no elektroenerģijas vairumtirdzniecības un ražošanas tirgus ([5]). Turklāt tā uzskatīja, ka vēja elektroenerģija tiek tirgota tajos pašos tirgos, kuros tirgo no citiem avotiem saražotu elektroenerģiju ([6]). Tādējādi *ACM* lēma vēja enerģijas vairumtirdzniecību atsevišķi nevērtēt.

(16) Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka Nīderlandē situācija atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas jomā atšķiras no situācijas Vācijā un Itālijā. Saskaņā ar pieteikuma iesniedzēju pausto atjaunojamo energoresursu elektroenerģija Nīderlandē ir pakļauta tirgus spēkiem un tāpēc savstarpēji aizstājama ar tradicionāli ražoto elektroenerģiju. Šajā sakarā pieteikuma iesniedzēji atzīmē, ka visiem enerģētikas uzņēmumiem, kas darbojas Nīderlandē, ir tirdzniecības uzņēmums. Tirdzniecības darbības tirdzniecības uzņēmumos izmanto, lai iegādātos pašu ražotu elektroenerģiju, kā arī elektroenerģiju iegādātos tirgū nolūkā izpildīt saistības pret klientiem mazumtirdzniecības tirgos. Šajā tirdzniecības portfelī atjaunojamo energoresursu elektroenerģija ir pilnībā savstarpēji aizstājama ar tradicionāli ražoto elektroenerģiju. Ja tirdzniecības uzņēmumi elektroenerģiju iegādājas tirgū, tie iegādājas elektroenerģiju elektroenerģijas biržās, kā arī – izmantojot divpusējus līgumus, piemēram, elektroenerģijas pirkuma līgumus (EPL). Tirdzniecības uzņēmumi slēdz EPL ar tradicionāli iegūtas enerģijas ražotājiem, kā arī ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem. Enerģētikas uzņēmumu tirdzniecības uzņēmumi par EPL pārdošanu konkurē ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem, kuri pārdod savu elektroenerģiju tirgus dalībniekiem. Pārvades sistēmas operatori (PSO) neiegādājas nekādu atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju. Tādējādi, kā to apgalvo pieteikuma iesniedzēji, atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošana ir atkarīga no tirgus spēkiem, kas nozīmē, ka nav nepieciešams ievērot Eiropas publiskā iepirkuma noteikumus.

(17) Pieteikuma iesniedzēji piebilst, ka tiesiskais regulējums attiecībā uz tradicionāli ražotas un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotajiem ir līdzīgs. Vienīgā būtiskā atšķirība, viņuprāt, ir atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotāju saņemtās subsīdijas, kas paredzētas, lai segtu starpību starp atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmaksām un tirgus cenu. Nīderlandē izmanto subsīdiju shēmu ar nosaukumu *Stimulering Duurzame Energieproductie* (*SDE+*).

([1]) Pieprasījumā norādīts, ka tikai *Delta*, *DONG*, *EDF*, *Eneco* un *Nuon* ir līgumslēdzēji Direktīvas 2014/25/ES 4. panta nozīmē, un tādējādi uz tiem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi.
([2]) Lieta COMP/M.4110, *E.ON/ENDESA*, 2006. gada 25. aprīlis, 10. un 11. punkts, 3. lpp.
([3]) Lieta COMP/M.3696, *E.ON /MOL*, 2005. gada 21. janvāris, 223. punkts, lieta COMP/M.5467, *RWE- ESSENT*, 2009. gada 23. jūnijs, 23. punkts.
([4]) *ACM* lēmums lietā 6015, *Nuon/Essent*, 2007. gada 21. maijs, 53. punkts.
([5]) *Nuon/Essent*, 14. punkts, 174. lpp.
([6]) Turklāt *ACM* norādīja, ka galapatērētājiem elektroenerģijas avots vairs nav precīzi izsekojams. Zināma izsekojamība var būt iespējama saistībā ar izcelsmes apliecinājumiem, tomēr pati elektroenerģija, ko pērk (gala)patērētāji, tomēr nav izsekojama līdz tās avotam.

(18) Komisija 2012. gadā attiecībā uz Vācijas un Itālijas elektroenerģijas tirgiem pieņēma lēmumus piešķirt atbrīvojumus ([1]). Vācijas gadījumā Komisija uzskatīja, ka "elektroenerģijas ražošana un pārdošana, uz ko attiecas *EEG*" nav daļa "no tradicionāliem avotiem ražotas elektroenerģijas ražošanas un pirmās pārdošanas tirgus", jo "*EEG* elektroenerģiju parasti nepārdod tieši vairumtirgos, bet to vispirms pērk pārvades tīklu operatori par likumā noteikto atlīdzību". Tāpat arī attiecībā uz Itāliju Komisija uzskatīja, ka "no atjaunojamajiem energoavotiem ražotas elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus" un "no tradicionālajiem energoavotiem ražotas elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus" ir atsevišķi tirgi, jo "no atjaunojamajiem energoavotiem ražotas elektroenerģijas pārdošana, attiecībā uz ko tiek izmantoti *CIP6* un *FIT* mehānismi, galvenokārt notiek ar energopakalpojumu operatora starpniecību". Galvenais iemesls, kādēļ Komisija veica šādu nošķīrumu, būtībā bija tas, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotāji savu produkciju tirgo ārpustirgus uzņēmumam (pārvades sistēmas operators (PSO) Vācijā un *Gestore dei Servizi Energetici – GSE* Itālijā). Šajos divos precedentos tika izteikti šādi papildu apsvērumi: i) prioritāri tarifi atjaunojamiem energoresursiem; ii) likumā noteikta atlīdzība. Komisija atzīmēja, ka tādējādi Vācijā un Itālijā elektroenerģijas ražošana no atjaunojamiem energoresursiem nav pakļauta tirgus spēkiem.

(19) Pašreiz izskatāmajā gadījumā atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotāji savu elektroenerģiju tieši pārdod vairumtirdzniecības tirgū, konkurējot ar tradicionālo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem.

(20) Turklāt Nīderlandes Elektroenerģijas likums neparedz prioritārus tarifus atjaunojamiem energoresursiem. Prioritāte attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem ir paredzēta noteikumos par pārslodzes vadību, un to piemēro tikai tad, ja tīklā ir pārslodze. Tomēr jāatzīmē, ka Nīderlandē pēdējos gados nav bijušas pārslodzes vadības problēmas.

(21) Vienīgais elements, kas ir kopīgs ar Vācijas un Itālijas precedentu, attiecas uz likumā noteikto atlīdzību. Tomēr jānorāda, ka pat šis elements ievērojami atšķiras no abiem minētajiem precedentiem. Šajā sakarā Komisija atzīmē, ka *SDE+* subsīdijas piešķiršana ir pakļauta konkurencei, pateicoties konkursa procedūrai, kas disciplinē atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājus attiecībā uz to iepirkuma politiku ([2]). Proti, saskaņā ar *SDE+* subsīdiju režīmu, projektiem ar dažādām atjaunojamo energoresursu tehnoloģijām ir jākonkurē par iepriekš noteiktu pieejamo līdzekļu apjomu. Šāda konkurence ir tehnoloģiskā ziņā neitrāla. Projekti un/vai tehnoloģijas, kuriem ir piedāvājumi ar zemāko cenu, subsīdijas saņem pirmie, līdz subsīdiju līdzekļi vairs nav pieejami. Tādējādi Nīderlandes *SDE+* sistēma veicina konkurētspējīgus piedāvājumus, konkurentiem cenšoties samazināt savas izmaksas (kurām piesaistīta subsīdijas vērtība).

(22) Tādēļ, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Nīderlandes atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotāji ir pakļauti konkurences ierobežojumiem.

(23) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto Nīderlandes elektroenerģijas tirgus specifiku, lai varētu izvērtēt Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, un neskarot konkurences tiesības, konkrētais produkta tirgus tiek definēts kā gan no tradicionāliem avotiem, gan atjaunojamiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus.

3.2.2. *Tirgus ģeogrāfiskā definīcija*

(24) No pieteikuma izriet, ka pieprasījums attiecas uz darbībām Nīderlandes teritorijā.

(25) Savā lēmumā par *RWE/Essent* ([3]), Komisija uzskatīja, ka tirgus ģeogrāfiskais tvērums ir vai nu Vācija un Nīderlande (maza pieprasījuma periodos), vai valsts mēroga (maksimumslodzes periodos) un valsts mēroga (visos periodos), t. i., atkarībā no tā, vai ir sīkāk nodalīti maksimumslodzes un zema pieprasījuma periodi ([4]).

([1]) Komisijas 2012. gada 24. aprīļa Īstenošanas lēmums 2012/218/ES, ar kuru elektroenerģijas ražošanai no tradicionāliem avotiem un šādas elektroenerģijas pārdošanai vairumtirdzniecībā Vācijā piemēro atbrīvojumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 114, 26.4.2012., 21. lpp.), un Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas lēmums 2012/539/ES, ar kuru elektroenerģijas ražošanai no tradicionālajiem energoavotiem un šādas elektroenerģijas vairumtirdzniecībai Itālijas ziemeļu makrozonā un dienvidu makrozonā piemēro atbrīvojumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar kuru groza Komisijas Lēmumu 2010/403/ES (OV L 271, 5.10.2012., 4. lpp.).

([2]) 2015. gadā tika lemts, ka *SDE+* subsīdiju shēma ir saderīga ar ES noteikumiem par valsts atbalstu, jo tā līdz minimumam ierobežo konkurences izkropļošanu – sk. SA.39399 (2015/N).

([3]) Lieta COMP/M.5467, C(2009) 5177.

([4]) *RWE/Essent*, 32. punkts.

(26) *Nuon-Reliant* lietā *ACM* konstatēja, ka elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus ir vismaz valsts mēroga tirgus ([1]). *ACM* ņēma vērā importa radīto konkurences spiedienu. *ACM* konstatēja, ka zema pieprasījuma periodos ģeogrāfiskais tirgus aptver vismaz Nīderlandi un Vāciju ([2]). Tomēr *ACM* norādīja, ka liela pieprasījuma laikā importa radītais konkurences spiediens ir mazāks ierobežotas starpsavienojumu jaudas dēļ. *ACM* norādīja, ka pastāv ierobežota sakarība starp cenām Nīderlandē un Vācijā.

(27) *ACM* norādīja uz indikācijām, ka ģeogrāfiskais tirgus arī maksimumslodzes periodos varētu būt plašāks par valsts teritoriju. *ACM* prognozēja, ka tas tā būtu gadījumā, ja faktiski pieejamā importa jauda tiktu palielināta vismaz līdz 6 500 MW ([3]). Šāds tirgus papildus Nīderlandei ietvertu arī Vāciju vai Beļģiju. Turklāt gadījumā, ja rastos tirgus "supermaksimumslodzes periodi" (ko *ACM* galu galā neņēma vērā) ([4]), ģeogrāfiskais tirgus ietvertu vismaz Nīderlandi un Vāciju, ja faktiski pieejamā importa jauda tiktu palielināta vismaz līdz 8 250 MW ([5]).

(28) Kopš *Nuon/Essent* lēmuma ir bijuši dažādi projekti ar mērķi palielināt starpsavienojumu jaudu virzienā uz Nīderlandi un no tās. *NorNed* kabelis starp Norvēģiju un Nīderlandi ir ekspluatācijā kopš 2008. gada, un tā jauda ir 700 MW. *BritNed* kabelis starp Lielbritāniju un Nīderlandi ir ekspluatācijā kopš 2011. gada, un tā jauda ir 1 000 MW. Tiek īstenoti vēl vairāki projekti.

Robeža	Starpsavienotājs	Jauda (MW)	Izbūvēts
Vācija	*Doetinchem-Wesel* (jauns)	1 500	2016 (nodošana ekspluatācijā 2018. gadā)
Vācija	*Meeden-Diele* (jaudas palielināšana)	500	2018
Dānija	*COBRA*	700	2019
Beļģija	*Kreekrak-Zandvliet*	700–900	2021

(29) Ir iespējams, ka tas, ka būtiski pieaugusi starpsavienojumu jauda starp Nīderlandi un kaimiņvalstīm, ir labvēlīgi ietekmējis konkurenci Nīderlandes elektroenerģijas ražošanas tirgū.

(30) Komisija ņem vērā importa pieaugošo ietekmi uz elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgu Nīderlandē un uzskata, ka, lai novērtētu Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus un neskarot konkurences tiesību aktus, Nīderlandes elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus ir jāuzskata vismaz par valsts mēroga tirgu.

3.2.3. *Tirgus analīze*

a) Tirgus daļas

(31) Iepriekšējos lēmumos ([6]) Komisija uzskatīja, ka saistībā ar ražošanas un vairumtirdzniecības tirgu ir būtiski ņemt vērā triju lielāko uzņēmumu kopējo tirgus daļu. Tomēr, ņemot vērā, ka ne uz visiem tirgus dalībniekiem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi, galvenokārt tiek analizēts to atsevišķo tirgus dalībnieku stāvoklis tirgū un konkurences ierobežojumi, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi. Par būtiskiem var tikt uzskatīti arī citi koncentrācijas pasākumi.

([1]) *ACM* lēmums lietā 5098/*E.ON–NRE*; *ACM* lēmums lietā 3386/*Nuon – Reliant Energy Group*.
([2]) Redzējuma dokuments [par] koncentrāciju enerģijas tirgos, ko 2006. gada novembrī publicējusi Nīderlandes Konkurences iestāde (*NMa*), 139. punkts.
([3]) Turpat, 139. punkts.
([4]) Turpat, 29., 72. punkts un iepriekš minēta definīcija *Nuon/Reliant* lietā 4. zemsvītras piezīmē: "*Supermaksimumslodze ir elektroenerģija, kas nepieciešama darbdienās no 8.00 līdz 20.00.*"
([5]) Turpat, 139. punkts. *Nuon/Essent*, 91. punkts.
([6]) Īstenošanas lēmums 2012/218/ES, Īstenošanas lēmums 2012/539/ES.

(32) Nīderlandes Centrālais statistikas birojs (*Centraal Bureau voor de Statistiek*, turpmāk – "*CBS*") 2015. gada februārī publicēja ziņojumu par elektroenerģijas tirgu Nīderlandē [1]. Saskaņā ar šo ziņojumu uzstādītā jauda Nīderlandē bija aptuveni 31,5 GW, no kuriem 20,1 GW bija centralizēti uzstādīta jauda un 11,5 GW bija decentralizēti uzstādīta jauda. Centralizēta ražošana tiek definēta kā elektroenerģijas ražošana termoelektrostacijās vai kodolelektrostacijās, kuras elektroenerģiju piegādā tieši augstsprieguma tīklam. Visa pārējā elektroenerģijas ražošana ir decentralizēta ražošana siltumenerģijas, vēja enerģijas, ūdens enerģijas un saules enerģijas iekārtās.

1. tabula

Uzstādītā jauda (MW un iekārtu skaits) 2012., 2013. un 2014. gadā

	2012 (MW)	2012 (skaits)	2013 (MW)	2013 (skaits)	2014 (MW)	2014 (skaits)
Centralizēta	19 025	48	20 132	50	21 515	49
Decentralizēta	10 905	6 405	11 408	6 451	11 799	6 445
Kopā	**29 930**	**6 453**	**31 540**	**6 501**	**33 314**	**6 494**

(*Avots: CBS.*)

(33) Pieteikuma iesniedzēji ir arī norādījuši pašu ražošanas datus, tostarp sadalījumu starp elektroenerģijas ražošanu no tradicionālajiem un atjaunojamajiem energoresursiem. Tabula liecina, ka kopumā ražošanas apjoms ir lēnām samazinājies, savukārt *DONG* un *Eneco* īpatsvars kopējā ražošanas apjomā ir lēnām pieaudzis. *Nuon* kopējais ražošanas apjoms ir saglabājies salīdzinoši stabils. Kopā ņemot, pieprasījuma iesniedzēju aptuvenais īpatsvars kopējā ražošanas apjomā ir mazāks nekā 20 %. To kopējā tirgus daļa būtiski nemainās ne tradicionālo energoresursu, ne atjaunojamo energoresursu enerģijas segmentos.

2. tabula

Elektroenerģijas ražošana, tradicionālie un atjaunojamie energoresursi (miljoni MWh), 2011–2015 (provizoriski) [1]**, iekavās tirgus daļas**

Ražošana	2011	2012	2013	2014	2015
Ražošana	*113 000*	*102 500*	*100 900*	*103 400*	*109 600*
Dong	500 (0,5 %)	600 (0,6 %)	500 (0,5 %)	1 300 (1,2 %)	1 300 (1,2 %)
Eneco	1 500 (1,3 %)	2 200 (2,2 %)	1 500 (1,5 %)	2 600 (2,5 %)	4 900 (4,4 %)
Nuon	13 400 (11,9 %)	13 100 (12,8 %)	17 100 (17 %)	13 900 (13,4 %)	13 700 (12,5 %)
Citi	97 500 (86,3 %)	86 600 (84,5 %)	81 800 (81 %)	85 700 (82,8 %)	89 700 (81,8 %)
Tradicionālie	*101 000*	*90 000*	*88 900*	*91 600*	*96 400*
Dong	[…] (*)	[…]	[…]	[…]	[…]
Eneco	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Nuon	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Citi	86 900 (86,1 %)	75 500 (83,9 %)	71 400 (80,3 %)	75 900 (82,9 %)	79 400 (82,3 %)

[1] *Centraal Bureau voor de Statistiek*, "*Elektriciteit in Nederland*", 2015. gada februāris, sk. https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2015/07/elektriciteit-in-nederland.

Ražošana	2011	2012	2013	2014	2015
Atjaunojamie	*12 000*	*12 500*	*12 000*	*11 800*	*13 200*
Dong	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Eneco	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Nuon	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Citi	10 600 (88,4 %)	11 100 (88,5 %)	10 400 (86,4 %)	9 800 (82,7 %)	10 300 (77,9 %)

(*) Konfidenciāla informācija.
([1]) http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=00377&D1=a&D2=701,712,714-715,718,729,731-732&HDR=G1&STB=T&VW=T (*avots: CBS*).

(34) Nīderlandes iestādes 2017. gada 25. septembrī sniedza papildu datus. Tie ir apkopoti nākamajā tabulā.

Operators	Tirgus daļa	2013	2014	2015
Delta	Ražošana: Jauda:	[…]	[…]	[…]
DONG	Ražošana: Jauda:	[…]	[…]	[…]
EDF	Ražošana: Jauda:	[…]	[…]	[…]
Eneco	Ražošana: Jauda:	[…]	[…]	[…]
NUON	Ražošana: Jauda:	[…]	[…]	[…]

(35) Gan pieteikuma iesniedzēju ([1]), gan Nīderlandes iestāžu sniegtie dati liecina, ka uz pārējiem elektroenerģijas ražotājiem, kuru kopējā tirgus daļa ir aptuveni 70–80 %, iepirkuma likuma noteikumi neattiecas.

(36) Šā lēmuma mērķis ir noteikt, vai elektroenerģijas ražošana un vairumtirdzniecība ir pakļauta tādam konkurences līmenim (brīvi pieejamos tirgos), ka tas nodrošinās, ka arī, nepastāvot disciplīnai, ko liek ievērot Direktīvā 2014/25/ES izklāstītie sīki izstrādātie iepirkuma noteikumi, iepirkuma procedūra šeit aplūkoto darbību īstenošanai būs pārredzama un nediskriminējoša un tās pamatā būs kritēriji, kuri līgumslēdzējam ļauj konstatēt kopumā ekonomiski izdevīgāko risinājumu.

(37) Attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu un vairumpiegādi iepriekš izklāstītie fakti liecina, ka tie tirgus dalībnieki, uz kuriem attiecas iepirkuma likuma noteikumi, ir tieši pakļauti konkurencei.

([1]) Kā norādīts pieteikumā, 5.2.3. punkts.

b) Citi faktori

(38) Importa līmenis Nīderlandē ir 28 % no kopējām piegādēm un patēriņa. Tas ir vairāk nekā, piemēram, elektroenerģijas imports Itālijā (13,4 %) laikā, kad tika vērtēts Itālijas elektroenerģijas ražošanas tirgus ([1]). Komisija ir konstatējusi, ka importam ir konkurenci veicinoša ietekme, kas tikai vēl vairāk pastiprināsies, kad kļūs pieejama starpsavienojumu papildu jauda. Importa apjoms Nīderlandes tirgū pastiprina secinājumu, ka līgumslēdzēji, kas darbojas Nīderlandes elektroenerģijas ražošanas tirgū, ir pakļauti konkurencei.

(39) Likviditātes pakāpe vairumtirdzniecības tirgū, ko ir analizējusi Nīderlandes konkurences iestāde *ACM* ([2]), un Nīderlandes balansēšanas tirgus darbība nav pretrunā ar secinājumu, ka līgumslēdzēji, kas darbojas Nīderlandes ražošanas tirgū, ir pakļauti konkurencei.

4. **SECINĀJUMI**

(40) Ņemot vērā iepriekš izvērtētos faktorus, būtu uzskatāms, ka ir izpildīts Direktīvas 2014/25/ES 34. panta nosacījums par līgumslēdzēju pakļautību tiešai konkurencei attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu un piegādi vairumtirdzniecībā Nīderlandē.

(41) Turklāt, tā kā nosacījums par neierobežotu piekļuvi tirgum uzskatāms par izpildītu, Direktīva 2014/25/ES nebūtu jāpiemēro ne tajos gadījumos, kad līgumslēdzēji piešķir līgumus, kas paredzēti, lai dotu tiesības Nīderlandē ražot elektroenerģiju un pārdot to vairumtirdzniecībā, ne arī tad, kad līgumslēdzēji organizē projektu konkursus šādas darbības veikšanai minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

(42) Šā lēmuma pamatā ir juridiskā un faktiskā situācija laikposmā no 2017. gada janvāra līdz 2017. gada novembrim, kā tas izriet no pieteikuma iesniedzēju un Nīderlandes iestāžu iesniegtās informācijas. To var pārskatīt, ja pēc krasām juridiskās vai faktiskās situācijas izmaiņām vairs netiek izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. panta piemērošanas nosacījumi.

(43) Jāatgādina, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES ([3]) 16. pantā par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu noteikts atbrīvojums no minētās direktīvas piemērošanas, kas attiecas uz koncesijām, kuras piešķir līgumslēdzēji, ja dalībvalstī, kurā šādas koncesijas paredzēts īstenot, saskaņā ar Direktīvas 2014/25/ES 35. pantu konstatēts, ka konkrētā darbība ir tieši pakļauta konkurencei saskaņā ar minētās direktīvas 34. pantu. Tā kā tika secināts, ka elektroenerģijas ražošana un vairumtirdzniecība ir pakļauta konkurencei, koncesijas līgumi, kas paredzēti, lai dotu tiesības veikt šīs darbības Nīderlandē, tiks izslēgti no Direktīvas 2014/23/ES piemērošanas jomas.

(44) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar Publiskā iepirkuma padomdevējas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīvu 2014/25/ES nepiemēro līgumslēdzēju piešķirtiem līgumiem, kas paredzēti, lai dotu tiesības Nīderlandē ražot elektroenerģiju un pārdot to vairumtirdzniecībā.

([1]) Komisijas 2010. gada 14. jūlija Lēmums 2010/403/ES, ar kuru elektroenerģijas ražošanai un piegādei vairumtirdzniecībā Itālijas ziemeļu makrozonā un elektroenerģijas piegādei mazumtirdzniecībā galapatērētājiem, kas ir pieslēgti vidēja, augsta un ļoti augsta sprieguma elektrotīklam Itālijā, piemēro atbrīvojumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 186, 20.7.2010., 44. lpp.), 11. apsvērums.

([2]) Jaunākajā likviditātes ziņojumā, kas publicēts 2014. gadā, *ACM* secināja, ka elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus likviditāte (piemēram, lielāki tirdzniecības apjomi, mazāks cenu svārstīgums un mazāka starpība starp pircēja cenas piedāvājumu un pārdevēja cenas piedāvājumu), šķiet, ir pieaugusi laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam. *ACM* norādīja arī, ka darījumu skaits ar tekošās dienas produktiem 2013. gadā vairāk nekā dubultojās salīdzinājumā ar 2012. gadu.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Nīderlandes Karalistei.

Briselē, 2017. gada 12. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Elżbieta BIEŃKOWSKA